

Pogrzebowe słowo pożegnania

Szanowni Państwo,

Drogie Koleżanki i Koledzy,

spotykamy się w smutnych dla nas wszystkich okolicznościach. Przyszło Nam pożegnać drogiemu Naszym Sercom Pana Profesora Mariana Walczaka, żołnierza Armii Krajowej, uczestnika Tajnej Organizacji Nauczycielskiej, nauczyciela nauczycieli, wybitnego historyka i pedagoga, autora wielu książek naukowych, dyrektora generalnego Polskiej Akademii Nauk w latach 1972–1984, prezesa Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego w latach 1964–1972, redaktora naczelnego „Przeglądu Historyczno-Oświatowego”, a nade wszystko wspaniałego Człowieka, pełnego życzliwości i pogody ducha, osobę niezwykle oddaną swojej pracy i służbie na rzecz kształcenia młodzieży akademickiej.

Pan Profesor Marian Walczak był nie tylko aktywny na niwie zawodowej, ale był oddany społecznemu ruchowi naukowemu. W latach 1981-2017 pełnił niezwykle zaszczytną i ważną funkcję Sekretarza Generalnego Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Pan Profesor był od samego początku istnienia Towarzystwa jego filarem. Swoją pracą i zaangażowaniem przyczyniał się do rozwijania działalności Towarzystwa, aby służyć tym samym rozwojowi nauk pedagogicznych i popularyzacji ich osiągnięć w kraju i za granicą. Pan Profesor, jak nikt był przekonany, że Towarzystwo będzie silne, gdyż będzie miało mocne podstawy funkcjonowania i silnych członków. Pan Profesor poczynił szereg starań, aby zbudować i wzmocnić fundamenty działalności i rozwoju Towarzystwa. W swoich działaniach kładł jednak nacisk na to, aby wszelką pracę zaczynać od siebie, aby udoskonalać samego siebie.

Pan Profesor Marian Walczak opisywał swoje przeżycia i doświadczenia, wspominał ludzi i wiążące Go z nimi więzi w postaci pamiętnika. Pan Jerzy Walczak, syn Profesora Walczaka, przekazał mi symboliczną kartkę z tego pamiętnika. Zawarte w niej wspomnienia pokazują, że Pan Profesor Walczak bardzo dobrze wspominał swoją współpracę z pierwszym przewodniczącym Towarzystwa – profesorem Mikołajem Kozakiewiczem. Napisał o nim, że był człowiekiem silnym, o dużej kulturze osobistej, był uczonym i myślicielem. O profesorze Zbigniewie Kwiecińskim

napisał, że był błyskotliwy, odważny, śmiały w poglądach, krytyczny, twórczy oraz oddany sprawie, którą uważał za słuszną. Niezwykle ciepło Pan Profesor wypowiadał się na temat Profesor Henryki Kwiatkowskiej. Pisał, że była najsympatyczniejszą koleżanką w Towarzystwie, niezwykle mądrą i rozważną osobą. Potrafiła dostrzegać i zachęcać środowisko naukowe do pracy nad ważnymi teoriami pedagogicznymi. W przyszłym roku Polskie Towarzystwo Pedagogiczne będzie obchodziło jubileusz 40-lecia istnienia. Mam nadzieję, że pamiętnik Profesora Walczaka zostanie wkrótce opublikowany i będzie doskonałym przyczynkiem do zorganizowania sesji naukowej poświęconej dziełu i spuściźnie naukowej Pana Profesora w ramach obchodów 40-lecia Towarzystwa.

Jako Przewodnicząca Towarzystwa miałam zaszczyt kilkakrotnie uhonorować Pana Profesora. W roku 2015, podczas IX Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego „Ku życiu wartościowemu. Idee – koncepcje – praktyki” miałam olbrzymią przyjemność wręczyć Panu Profesorowi Medal Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Medal ten jest przyznawany zasłużonym członkom Towarzystwa i współpracującym z nim osobom i instytucjom w dowód uznania szczególnych zasług na rzecz rozwijania nauk pedagogicznych oraz popularyzacji ich osiągnięć w kraju i za granicą. Pan Profesor na scenie Opery i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku, przyjmując ten medal, wygłosił piękne przemówienie do wszystkich zgromadzonych, podkreślając wartość nauki i pracy społecznej na rzecz rozwijania społecznego ruchu naukowego w Polsce.

W roku 2016, w ramach obchodów 35-lecia Towarzystwa, gdy zadaliśmy sobie szereg zasadniczych pytań o tożsamość pedagogiki oraz o odpowiedzialność uczonych za pedagogikę i edukację rozumianych jako działania publiczno-wspólnotowe, Stowarzyszenie w uznaniu szczególnych zasług Pana Profesora Walczaka dla rozwoju nauk pedagogicznych i upowszechniania ich osiągnięć wyróżniło Pana Profesora tytułem członka honorowego Towarzystwa.

W roku 2017 na XII Zjeździe Delegatów została powołana do życia Rada Naukowa Towarzystwa. Rada jest wewnętrznym organem wspierającym swoją wiedzą, autorytetem i doświadczeniem działania i przedsięwzięcia Towarzystwa. Pan Profesor został przez Zjazd wybrany na członka tej Rady.

***

Panie Profesorze Dziękujemy Ci za Twój prawie 40-letni trud i zaangażowanie w osiąganie celów Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Będzie Nam brakowało Twojej rozwagi i spokoju. W sercu będziemy mieć Twój uśmiech, pogodę ducha i szacunek, jaki Miałeś dla każdego z Nas. Twoje oddanie sprawom słusznym publicznie będzie dobrem, którym nas obdarowałaś i na zawsze pozostanie w naszej pamięci i sercach. Mnie osobiście będzie brakowało tych cudownych pochwał, jakie płynęły z Twojego serca w moją stronę.

Rodzinie i najbliższym Pana Profesora, synowi Jerzemu, małżonce Pana Profesora, w imieniu Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego składam płynące z serca kondolencje i wyrazy szczerego żalu i współczucia.

Panie Profesorze, pozostajesz w Naszej dobrej pamięci!

Warszawa, 28 lipca 2020

Joanna Madalińska-Michalak
Przewodnicząca
Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego